

Asia: VN/23332/2026

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

Lausunnonantajan lausunto

Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus (1 §)

Pidämme raja-arvoa alhaisena.

Sähkömarkkinoilla yleisesti käytetty tehoraja on 1MW, joka olisi mielestämme ehdoton minimi raportointivaateelle.

Näkemyksemme mukaan verkon suunnittelun ja sähkömarkkinoiden kannalta kokoluokka 5 MW olisi toimivin.

Ymmärrämme mahdollisen yhteensopivuuden EU:n pyytämiin tietoihin, mutta datakeskusrekisteri on huomattavasti aktiivisempi ja tulevaisuuteen katsova, kun taas EU:n tietotarve pohjautuu historiaan. Eri käyttötarkoitukset ei vaadi samoja ilmoitusrajoja.

Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta (5 §)

Luonnos edellyttää kuvausta varavoimaan, energiavarastointiin ja kulutusjoustoön liittyvistä suunnitelmista. Sähkön riittävyyden arvioinnissa tämä on suhteellisen väljä vaatimus.

Pidämme tärkeänä sitä, että lyhytaikaista reservikykyä ei rinnasteta pitkäkestoiseen tehopulan helpottamiseen. Varavoiman nimellisteho ei aina voi laskea sähköjärjestelmän käytettävissä olevaksi kapasiteetiksi. Myöskään akkujen ja varavoimalaitteiden päällekkäinen laskenta eri joustopalveluihin tulisi välttää.

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen (6 §)

Luonnoksessa ehdotetaan viiden vuoden sähkönkulutus- ja tehontarvearviota sekä tiedot IT-tehosta ja sähköliittymän enimmäistehosta. Nämä tiedot eivät yksiselitteisesti kuvaa sähköjärjestelmään kohdistuvaa kuormitusta.

Tietosisällössä tulisi erottaa vuosittain käyttöön otettava kapasiteetti, arvioitu sähkönkulutus ja verkosta otettava huipputeho sekä arvioitu lopullinen liittymäkapasiteetti. Sähköjärjestelmän todellisen kuormitustilanteen arviointia helpottaisi tieto kulutuksesta talvisissa huippukuormitustilanteissa.

Näin tuotanto- ja verkkoinvestointien suunnittelu selkeytyisi, ja perustuisi nykyistä realistisempaan kuormituksen kasvuun.

Muutoksista ilmoittaminen ja muutositilmoitusten ajankohta (7 §)

Parhaillaan on menossa kuuleminen sähköverkkojen liityntöjen etusijamenettelystä. Siellä käsitellään uusien liittymien ja liityntöjen kasvattamiseen liittyviä ilmoituksia ja ehtoja. Suosittelemme tältä osin lain ja asetuksen valmistelun yhteydessä perehtymistä sähkömarkkinalain tuleviin muutosehdotuksiin, sekä mahdolliseen datayhteystyöhön verkkoyhtiöiden kanssa oikean ja ajanmukaisen tiedon saamiseksi kustannustehokkaasti.

Huoltovarmuuskuskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen (10, 11 ja 12 §)

-

Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakentamisvaiheessa ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta (15 §)

-

Huoltovarmuuskuskuksen tehtävä ja sen resursointi

-

Muut esitystä koskevat huomiot

ELFi tarkastelee datakeskusrekisteriä sähkön ostajan ja sähkömarkkinan toiminnallisuuden näkökulmasta.

ELFi kannattaa datakeskusrekisterin perustamista. Vaadimme, että kerättävä tieto palvelee konkreettisesti sähkömarkkinoiden kokonaiskuvan

ja resilienssin mm. sähkön riittävyyden sekä verkkotarpeiden arvioinnissa.

Verkkosuunnittelun kannalta tarpeellinen tieto voi tulla liian myöhään, jos pakollinen ilmoitus tehtäisiin vasta investointipäätöksen jälkeen. Myös ilmoitusvelvollisuus tulisi sitoa objektiivisesti todennettavaan tapahtumaan, kuten hankkeen rakentamisen mahdollistavan luvan myöntämiseen tai sähköliittymäsopimuksen allekirjoittamiseen.

Pidämme tärkeänä, että laissa tai sen nojalla annettavassa asetuksessa määritellään selkeästi, mikä taho vastaa ilmoituksen tekemisestä, jotta ei synny epäselvyyttä ilmoitusvastuista.

Ehdotamme, että investointipäätöksen jälkeistä varsinaista ilmoitusta tulisi täydentää kevyellä ennakkotiedolla, kun hanke etenee konkreettiseen verkkoliittymän valmisteluun. Ensisijaisesti Huoltovarmuuskuskuksen tulisi hyödyntää verkonhaltijoilla olevia tietoja.

Luotamme, että useassa sähkömarkkinoiden ulkopuoliseen tietoon ja toiminnallisuuteen liittyvissä seikoissa Datateollisuuden kommentit ovat keskeisessä roolissa.

Kuokkanen Pasi
Suomen Sähkökäyttäjät ry